

BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérleg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknel kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

29. szám.

BRASSÓ, Kedd, márczius 10-én.

I-ső évfolyam 1885.

Iparosaink érdekében.

Brassó, 1885. márczius 6.

I.

Az ipartörvényhez kötött remények megvalósulását az ezen új ipartörvény által előidézett némely újítások hiúsították meg első sorban.

Mindenki azt hitte, várta és remélte, hogy az új ipartörvény iparunkat, az állami háztartás és a vagyonosodás ezen nélkülözhetlen tényezőjét emelni és eddigi nyomott helyzetéből kisegíteni fogja és iparosaink, kik megfeszített munka, szorgalom képzettség és takarékoságuk daczára nagyobb részt alig a mindennapi szükségletek fedezésére megkívántatott legszükségesebbet tudják megkeresni, epedve várták ezen új ipartörvénytől megmentetéstüket, — és ime, mintha egy idő óta átka volna az törvényhozásunknak, hogy a mi jót teremteni akar, azzal egyuttal károsít: ezen új ipartörvény is némely jó és a kor igényeinek megfelelő intézménye mellett több oly intézkedést tartalmaz, mely iparunkat megszorítani és iparosainkat keresetüktől megfosztani, ezeket a biztos nyomorba dönteni van hivatva.

Ezen káros intézkedések némelyike ellen, és különösen azok ellen, melyek a törvény életbeléptetése utáni első időben már károsító befolyásukat észleltették, némely kereskedelmi és iparkamara és egyesek által történt is már felszólalás, és reméljük is, hogy a hiányok, valamint az ipart károsító intézkedések orvosoltatni is fognak.

Ezuttal, épen azért, hogy a mi hiányos, feltüntetve legyen, és hogy orvosoltassék is, de legkivált, hogy kereskedelmi- és iparkamaráink is a sérelmek tekintetében figyelmezzék téssenek, mert ezeknek feladata az orvoslást direkt követelni, egypár oly intézkedést emelünk ki csak, melyek már is károsító befolyásukat iparunkra gyakorolják.

Az ipartörvény 50-ik §-sa feljogosít minden iparost, készítményeire bárhol és bármikor minták előmutatásával is megrendeléseket gyűjteni vagy gyűjtetni, megrendelt munkát teljesíteni vagy munkásai által teljesíttetni, és ezen intézkedéssel a törvényhozás azt akarta elérni, hogy az ipar szabad legyen, hogy az az országban bárhol szabadon gyakorolthassék, és hogy a konkurrencziának a legszabadabb tér nyitassék.

A törvényhozás ezen intencziója igen szép és üdvös a theoria szempontjából, de nem praktikus a mi viszonyaink között, mert ezen intézkedés behozatalánál figyelmen kívül hagyott épen azon momentum, mely a legtöbb figyelmet érdemelte volna, t. i. az, hogy ezen század létrehozta az ügynökök és pedig az utazó ügynökök által való versenyt, mely verseny következtében épen saját iparosaink sujtatnak legjobban.

Mert hát mi az 50-ik §. consequentiája?

Az, hogy most az idézett törvényes intézkedés következtében nemcsak mint eddig történt, a gyárosok, de maguk az iparosok is és pedig bécsi és budapesti szabók, czipészek stb. ügynököket küldenek szét az országban, kik vasuti évi-jegygyel birva, városról-városra utaznak, itt minden házba, mint a rendes házalók, bemennek és szövegetek, mintákat stb. felmutatva, megrendeléseket vesznek fel, mértéket vesznek, és Bécsben vagy Budapesten elkészíttetvén a ruha, czipő stb., azt ide leküldik a megrendelőnek.

Lehet, hogy ezen konkurrenczia a megrendelőknél előnyére van, mert némelyik tán olcsóbban jut így ruhához stb., mint ha itt venné, habár a tapasztalat az ellenkező mellett szól, mindazonáltal annyi kétségtelen, hogy ezen eljárás által helybeli iparosaink egészen tönkre tétetnek, mert hiszen ezen az uton az ily ügynökök saját, közöttünk lakó iparos polgártársainktól teljesen elvonják a munkát és kenyeret.

Iparosaink így is már a legnagyobb gondal szerzik meg a napi kenyerüket és az üzletpangás daczára tetemes adót fizetni kötelesek, és ha ezen az uton még kevés keresetüktől is megfosztatnak, úgy inkább hagyjunk fel a szabad konkurrencziával, mely ily irányban csak káros lehet.

Az a bécsi vagy budapesti iparos, ki maga lejön vagy segédjét utaztatja, itt adót nem fizet és ott lakhelyén is lehet, hogy egy vagy más ürügy alatt az adófizetés alól kibuvik és már ezért is konkurrálhat saját iparosainkkal; de ha ezen utazó iparosok reászoríttatnak, hogy minden helyen, hol megrendeléseket vesznek fel, iparendélyt is eszközöljenek ki és némi megadóztatás alá is jöjjenek, — ezen konkurrenczia megszűnnék.

Belföld.

Magyar nyelv a szász iskolában. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1885. évi január 30-án 48738—1884. sz. a. kelt következő leiratot intézte az erdélyi ág. hitv. ev. superintendenshez:

Czimed által a főhatósága alatt levő ág. hitv. ev. elemi iskolák számára a magyarnyelvnek mikénti tanítása tárgyában 1882. évi novemberhó 24-én 2067 szám alatt kiadott, czimed által is 1882. évi december hó 8-án 2084. sz. a. kelt felterjesztésével bemutatott és másolatban idezárt körirat az 1879. évi XVIII. t. cz. rendelkezéseinek meg nem felel: jelesen nem felel meg ezen t. cz. 4. §-ának, melynek értelmében a nem magyarajku népiskolák számára 1879. évi június hó 29 én 17284. sz. a. kelt rendelettel kiadott tantervvel a magyarnyelvre felvett óraszámra nézve az összes felekezeti hatóságok kötelesek szem előtt tartani. Ennélfogva fölkérem czimed, miszerint haladék nélkül oly értelemben intézkedjék, hogy a magyarnyelv a főhatósága alatt levő elemi iskoláknál az idézett t. cz.-nek megfelelően taníttassék. Fölhivom egyuttal, hogy intézkedéseit velem is tudatni sziveskedjék.

Képviselő igazolás. A szentendrei választókerület képviselőjét, Krausz Lajost, a képviselőház igazoló bizottsága egy szótöbbséggel igazolta.

— A magy. kir. postatakarékpénztár-ról szóló törvényjavaslat 7-én terjesztetett elő a képviselő házban. E törvényjavaslatot azok egyikének tekintjük, melyeket a képviselőház pártkülönbség nélkül szokott megszavazni. Takarékpénztáraink, mióta Ausztria a postatakarékpénztárakat annyi sikerrel életbe léptette, feszült kíváncsisággal várták ez intézmény életbe léptetését, mert a hatalmas versenytársban meg rövidítésüket látják. Pedig a postatakarékpénztárak, különösen a vidéki pénzüzeteknek nem versenytársai, hanem uttörői lesznek; mi mellett legjobban szól a törvényjavaslat azon intézkedése, hogy a betéti kamatlábat általában $3\frac{1}{2}\%$ -ban állapítja meg akkor, midőn pénzüzetek átlag $4\frac{1}{2}\%$ -ot fizetnek betevőiknek. Uttörői lesznek pedig már azért is, mert azon kis tőkéket fogják magukhoz vonni, melyekhez eddig a takarékpénztárak nem férhettek, mert nem szerették a kicsinyeskedést. Ezért nem tudott Magyarországon a szövetkezeti intézmény sem gyökeret verni. A postatakarékpénztárakra nagy misszió vár, mert a takarékosági szellem terjesztésével a nép boldogulását segítik elő.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Hulló levelek.

Lészay Andortól.

(Vége.)

Testét egészen új divatu világoskék selyem ruha fődte, melynek odatapadó fodrai még növelték gyönyörű természetét, nyakán egyszerű aranykereszttel; mosolygó, egy még az ártatlanság zománczát el nem vesztett gyermek-arcz, melyet azonban a sötétkéék szemében olykor fölesillanó értelem kifejezése a gyermek együgyűségén jóval felül emel; szabályos orr majdnem átlátszó czimpákkal, sötét szempillák, jól conservált fogsort előtüntető duzzadt ajkpár, s a főt mintegy megkoronázó sötétszőke haj. Nem részletenként, de általában kellemes megjelenésű arcz, hozzá számítva finom arisztokrátikus kezét s bár a szépségről alkotott fogalmaimat meg sem közelíté, de mégis valami nem mindennapi volt.

Az ebéd s az után eltöltött néhány óra, zenei s társalgási ügyességéről győzött meg, és mint tudod, e szellemessége ragadott el, mely az általában szellemesnek ismert nők unalmas és visszatetsző tudakosságától messze elütött.

Elmenetelem alkalmával igen barátságosan felszólítottak többszöri meglátogatásukra, mit én, csupa udvariasságból, meg is ígertem.

Napok, hetek multak, s bár a grófnő képe olvasmányaim, peres aktáim s még paragrafusaim közt is folyton előttem lebegett, a mint mosolyogva reá tekint, még sem ismétlém látogatásomat egy etiquette-látogatáson kívül. . . .

A beteg ekkor elhallgatott s mintegy elmerengni látszott a közelmulton, s feledve betegségét s barátot, gondolataiba mélyedt.

Barátja, tisztelve e néma csendet, nem zavará a merengőt, s bár égett a vágytól, tudni, mi taszítá a sir szélére az oly életerős ifjút, hallgatva szemlélte néma bánatát.

Pár percnyi csend után azonban ez fölsohajtva folytatá elbeszélését:

. . . Tudod, hogy mily kevésre becsültem a nőket, rövid életemben csak rossz oldalukról ismerve, s hányszor kigunyoltalak téged is ideális eszméidért, rajongásodért! S a sorsban vetett hitemmel csak abban voltam erősebb meggyőződésben, hogy nőülni nem fogok soha. Szerelem, hűség, női ragaszkodás előttem ép oly nevetséges fogalom voltak, mint az aranycsinálás mestersége. Használtam e kifejezéseket, mert mindenki tevé, de soha meg nem értém Shakespeare Romeoját. Rajongó természeteknél szükségesnek találtam a »szerelem« apokalyphjét, de azt, hogy én valaha szintén e betegségbe essem, maig sem tudom felfogni, mint lehetséges az. . . . S pedig igaz, megtörtént!

A sok unszolásnak engedve, végre egy a helybeli huszárezredhez áttett tiszt-rokonom kedvéért, a k szintén járatos volt N. gróf házába, ismétlém látogatásomat, még pedig minden szombaton. Lehetőleg kerültem a találkozást a grófnővel, látva, mily fesztelen könnyelműséggel játszik a mindég megjelenni szokott, hizelegni kész udvarlók falkájával. Inkább végig hallgattam dámáink panaszát a rossz időjárás, ölebeik betegsége s több efélék fölött, vagy a gróffal s két főbb katonatiszttel gépiesen wistheztem; de elmaradni azért nem tudtam, mert valami hiányt éreztem, s ha nem láttam a grófnőt, ideges, beteg lettem.

Rösteltem ugyan bár magamnak is bevallani, de rajtam is megesett: szerelmes voltam. Erős akaratomban bizva, hittem, hogy leküzdhetem bajomat, de bármily ellentállást is fejték ki, lehetetlen volt.

S a grófnő, bosszankodva tán, hogy egyedül én nem tömjénezem, a kaczer nők egész diplomáciájával fordult ellenem. Ha zongorához ült, nekem kellett forditanom a kottát; ha új darabot tanult, először az én véleményemet kérte; ha valami fölött vitatkozott, döntő az én véleményem volt, — szóval, akaratom ellenére, mindig előtérbe tolt a többi felett. S mindezt oly szeretetreméltó ártatlansággal tette, hogy ilyenkor az örülés szélén állottam.

Igy telt el a tavasz, s így köszöntött be a nyár. Bár sokat szenvedtem, boldog valék s tele reménnyel.

A gazdasági válság.

Német- és Franciaország felemelte a buza s rozs, általában a gabona bevételi vámokat, hogy magoknak egyrészt belföldi terményeiket biztosítsák, másrészt pedig az állam jövedelmeit szaporítsák. — Ez által azután leszorul a magyar gabona e két állam piacáról, — s csökken kivitelünk. Hiába viszonyozzuk mi hasonlóval a német és francia termékeket, azzal a mi gabonánkon segítve nem lesz, — a mi gazdáink sanyaru helyzetén ez már nem változtat semmit, habár van ennek az iparra némi haszna.

S hogy a baj annál nagyobb legyen, a román kormány leszállítja gabonáira a vasuti tariffákat.

E hir nagyon kellemetlenül fog hatni gazdaközönségünkre, de különösen érdekel minket s a szomszédos buzatermelő megyéket. A gazdasági válság Romániában ép oly, sőt még nagyobb mértékben ütött ki, a gabonának ott ép oly kevéssé van ára, mint nálunk. S épen ezért nyúl a román kormány ezen az ottani gazdaközönségre oly előnyös tariffaleszállításhoz.

E leszállítás odaát már másodszor történik; először 1883-ban volt. Akkor egy vagonra esett átlag 88 frank, most pedig fog esni 55 frank s így a bukaresti gabonaáraknak jelenlegi engedménye $2\frac{1}{3}$ — $2\frac{3}{4}$ %-je, míg a kincstár vesztesége egy és fél millió frank. De a román kormány itt nem áll meg, hanem eltörli még a kikötői díjakat is, miáltal a kincstárnál összesen négy millió franknyi bevétel-csökkenés mutatkozik.

Ez természetesen a termelő haszna. A román terménynek szabad az útja hozzánk, nem kell behozatali vagy egyéb vámokkal megküzdeni. Ép ezért már eddig is óriási konkurrencziát képezett a mi gabonánknak itthonn.

De mennyivel nagyobb lesz a verseny ezentul, midőn a román gabona még olcsóbban hozható be, mint eddig? . . .

E kérdésre világosan felelnek eddigi tapasztalatok, számok. A lefolyt 1884. évben monarchiánk behozatala daczára a már akkor kezdődött válságnak, 1,311.879 métermázsa buza és 2,096.004 métermázsa kukorica volt, — még pedig Romániából —, míg összes kivitelünk ez évben 1,103.687 mázsa buza és 338,607 mázsa kukorica volt.

Ime az arány, melylyel Románia a lefolyt évben hazai piacunkon gabonájával szerepelt! — Nem csoda tehát, ha gazdáink nagyon tartanak végső elpusztulástól. — Mert tény az, hogy a brassai piacon a román buza olcsóbb a hires háromszéki buzánál, míg a törökbüza teljesen dominál.

Hogy e mellett úgy a brassóme gyei, mint háromszéki földmivelő tönkre megy, az nagyon természetes.

A behozatal tehát már a lefolyt évben nagyobb volt kivitelünkénél, mennyivel nagyobb lesz tehát most, midőn kivitelünk el van zárva, míg a behozatal Romániából $2\frac{1}{2}$ % értékprémiumban részesül a jelen árakon alul. Az egyedüli, csaknem kizárólagos importeur Magyarországra — nyersterményeket illetőleg — Románia.

S míg Német- és Franciaország gabonavám fölemelését a liszt és fontosabb behozatali cikkek vámelésével kellene viszonyozni, addig Romániával szemben a kereskedelmi szerződés lejártával gabonavámot kellene életbe léptetni.

Az első által némileg előidézzük a reciprocitást, a mennyiben a kivitel megnehezítésével a behozatal is megnehezítjük s a gazdaközönség kára mellett legalább a kincstárnak lesz tetemes haszna, míg az utóbbi által egyrészt megnehezítve a behozatalt, biztosítjuk hazai terményeinknek a hazai piacot, másrészt pedig ismét csak hasznot hajtunk a kincstárnak.

A romániai gabonának megvámoltatása a hazai terményekre különös fontossággal bír; leginkább azonban reánk Erdélyre, kiket első sorban árasztanak el.

Miért kimélnők mi Romániát, mikor ők minket legkevésbé sem kimélnék? . . . Iparcikkeinkre ők meglehetősen magas vámot vetettek, sőt ezáltal ki is szorítják azt mindinkább, — miért ne vetnénk tehát mi vámot romániai nyerstermékekre.

Ez az egyik védelmi eszköz, mely piacunkat itthonn biztosítaná legalább számunkra.

A másik eszköz a kivitel lehetővé tételére s könnyítésére vonatkoznék. — Ez a vasuti tariffák leszállítása. —

Ha Románia a maga rövid vasutvonalain tariffaleszállítással, $2\frac{1}{2}$ % érkülönbséget képes elérni, úgy Ausztria és Magyarország legalább is négyszerannyira képes.

A mai kivitelhiány mellett nemcsak a földmivelés szenved, hanem a magyar vasutak is. Mert ha nincs szállítás, nincs jövedelem.

Ha pedig megfelelő tariffaleszállítással lényeges érkülönbség éretnék el, a magyar gabona könnyebben viselhetné el a magasabb vámot is, a kivitel kétségen felül ismét új lendületet venne.

Ezáltal pedig segítve lenne gazdaközönségünkön. — A kérdés már akuttá vált, a kormány behatón foglalkozik a tárggyal s mi nem kételkedünk abban, hogy a kérdést a jelzett irányban, gazdáink legnagyobb előnyére fogja megoldani.

Országgyűlés.

Feltűnően üres padok előtt kezdte meg márczius 6-án a képviselőház a Dunaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Darányi Ignác előadó behatón ismertette a törvényjavaslatot. Utána Neményi Ambrus fejtegette szakszerűen a törvényjavaslat előnyeit, a melyet örömmel üdvözöl. Törs Kálmán tárgyilagosan és alaposan bírálta az előterjesztést, a melyet elfogad ugyan, de a szabályozási költségeket a hajóktól beszedendő vámmal kívánja fődötetni és erre nézve határozati javaslatot nyújt be. Sággy Gyula helyesli Törs Kálmán határozati javaslatának alapeszméjét. De azt abban az alakban kívánja elfogadni, a melyben a következő szónok fogja előterjeszteni. Ez a következő szónok Károlyi Sándor gr. volt, a ki hosszabb beszédben védelmezte a hajózási illetékeket és határozati javaslatot nyújtott be aziránt, hogy a kormány a fennálló nemzetközi szerződések alapján a létesítendő szabályozási munkálatokért az illetékszedési jogát a magyar állam számára szerezzze meg. Kubinyi Árpád, azt kívánja, hogy a kormány a munkálatokat ne adja ki vállalkozóknak, hanem fogantatosítsa saját számlájára. Kemény Gábor b. közlekedési miniszter reflexkál a beadott határozati javaslatokra és megjegyzi, hogy az országnak vámszedési jogát senki sem vonja kétségbe, de nem volna helyes akkor, a mikor kivitelünk megkönnyítése szempontjából szabályozzuk a Dunát, más-

felől illetékekkel sújtani forgalmunkat. Ordódy Pál és Szilágyi Dezső rövid felszólalásai után még az előadó élt a zárszó jogával és Törs Kálmán szólalt föl annak kijelentésére, hogy visszavonja határozati javaslatát és csatlakozik Károlyi Sándor gr. határozati javaslatához.

Ezzel az általános vita befejeztetvén, a ház Károlyi Sándor gr. határozati javaslatának mellőzésével elfogadta általánosságban a törvényjavaslatot.

A képviselőház 7-iki ülésén a közlekedésügyi miniszter benyújtotta a postai takarékpénztárakról szóló törvényjavaslatot. Napirend szerint következett a Duna-szabályozásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása. Gulácsy Dezső a törvényjavaslat mellett foglalt állást. Moccsary Lajos azt vitatta, hogy a Dunaszabályozás káros az országra nézve, és abból csak a dunagőzhajózási társulatnak lesz haszna. Kemény Gábor b. röviden válaszolt Moccsary ellenvetéseire. Herman Ottónak nem tetszett, hogy a miniszter gunymosolylyal fogadta Moccsary fejtegetéseit. Szilágyi Dezső kérdést intézett a miniszterhez az iránt, nem veszélyeztetik-e az esetleg a felső Dunán létesítendő árvízvédelmi munkálatok a fővárost. Kemény Gábor b. miniszter erre megnyugtató választ ad. Károlyi Sándor gr. egy pár technikai kérdést vet föl, melyekre Kemény Gábor b. röviden válaszol. Helfy Ignác és Madarász József ezzel nincsenek megelégedve, hanem tüzetes fölvilágosítást kívánnak, s ezért Madarász a tárgyalás elhalasztását indítványozza. A miniszter megjegyzi, hogy erre nincs szükség, mert a kívánt felvilágosításokat a ház azonnal megkaphatja. Erre Bodoky miniszteri tanácsos megadja a szakszerű választ a fölvetett technikai kérdésekre. Darányi előadó rövid felszólalása után a ház az első szakaszt egy styláris módosítással fogadta el.

K ü l f ö l d.

Orosz-angol háboru kilátásban. A Daily News jelentése szerint a kormány oly távirati közlést kapott Pétervárról, mely az afgán határkérdés békés elintézésére nyújt kilátást. Mindazáltal Oroszország, mint a Central News értesül, előőrseit nem akarja visszavonni. Oroszország ismét csak írásbeli megnyugtatóssokkal áll elő, Anglia ellenben amaz előretolt állomások kiűritését követeli. A Morning Post hire szerint Gladstone nyomban visszalép, mihelyt az afgán kérdés el lesz intézve.

A Standard hire szerint Törökország formászerű véd- és dacz-szövetséget készül felajánlani Angliának.

Amnestia Szerbiában. Belgrádból jelentik hogy Szerbia királysággá nyilatkoztatásának évfordulója alkalmával Milán király 600 politikai fogolynak megkegyelmeztet. Csak a timokvölgyi fölkelés vezetői maradtak fogva továbbra is.

A szudáni hadjárat. Wolselei tábornok napi parancsában köszönetét fejezi ki a csapatoknak az általuk tanusított bátorságért és feláldozásért azon reménynek ad kifejezést, hogy még ez év vége előtt Khartumba fogja vezetni seregét; nyugalommal néz tehát amaz idő bekövetkezete elé. A mostani hadsereg nincs eléggé szervezve arra, hogy Khartumot ostromolja; e pillanatban meg kell elégednünk az előkészületekkel az őszi előnyomulásra.

. . . Egy juliusi napon fürdeni valánk az uszodában, s ott voltak többen, fiatal emberek, köztük egy vidéki nagybirtokos fia, Oszkár, egy könnyelmű fiatal gyermek, a ki szintén rendes látogatója volt N. gróf házának. Ezek megjegyzéseket tettek az ismerős nőkre s többi közt Ida grófnőre is. Bár fellorrt bennem a vér, mégis szótalan maradtam, s épen menni szándékoztam, midőn Oszkár nevetve monda, hogy nincs a nők közt kivétel, hisz Ida grófnő is már a harmadikra pazarolja kegyeit egy év óta.

Ismered hideg véretem, ezért kereszteltetek Talleyrandnak; de e szavak majdnem eszméletemtől fosztottak meg. Önfelédten rohantam a fecsegőnek, arczul ütöttem őt s rágalmazónak neveztem. . . .

. . . Oszkár golyója hat hétig ágyhoz kötött, de igazán boldog csak ekkor voltam.

Legelőször is N. gróf látogatott meg s szerfölötti sajnálatát fejezve ki a történetek felett, megköszönte lovagiasságomat s azzal átadott leánya küldeménye gyanánt egy medaillont az ő arczképével — emléképen.

Mily boldog voltam! hányszor csókoltam e kis elefántesont-keretet! hogy elnézegettem e sötét szemeket! s mily türelmetlen voltam orvosom pedáns »nyugalom!« kifejezéseire!

Betegségem alatt a gróf s különösen a grófnő részéről annyi figyelem- s gyöngédségben részesültem,

hogy teljesen biztam a visszontserelemben, hittem, hogy érzelmem Idánál visszhangra talált.

Végre fölkeltem, s bár gyenge valék, legelőször is N. grófhöz hajtaték — azon erős elhatározással, hogy megkérem Ida grófnő kezét.

A gróf udvarán állt s köszöntve monda, hogy menjek csak a parkba, mert ő is jön rögtön s leánya már ott van.

Egy egyszerű orgonalugasban ült a grófnő, ölben egy közönséges szalmakalapból néhány elkésett ibolyát válogatva, s én oda indultam. Soha ily szépek nem láttam! Az egyszerű ruha, mely rajta volt, teljes harmoniát képezett a körülte lévő bokrok sárguló zöldjével; arca kipirulva, szájában három ibolyaszállal. . . . Némán bámultam őt s feledve mindent, si-ettem hozzá.

Lépteim zajára felnézett s a mint megpillantott, pirulva nyujtá elem reszkető kezét, aztán helylyel ki-nált meg.

Egy darabig hallgatott, de végre zavartan reám nézve, monda:

»Valóban, nem tudom, mint köszönjem meg édes . . .«

Tovább nem bírtam hallgatni, leborultam lábaimhoz s bevallám neki, mennyire szeretem. Ő zavartan fordult el tőlem, én ezt bátorításnak véve, egész közel térdeltem mellé, biztosítván őt, hogy módomban, ran-

gom s állásom teljesen biztosítják jövőnket . . . hallgasson meg, az égre kérem! — Ő végre megfordult s haraggal telt tekintettel idegesen reám kiáltott:

»Uram, kimélje uszályomat!«

A beteg erre idegesen föl kaczagott s göresös köhögés fogta el, mi néhány másodpercig tartott; aztán elcsendesült s megrémült barátjától vizet kért.

— Köszönöm, Gyulám! . . . Isten veled! . . . élj boldogul! . . . Ne szeress soha! — szólt gyenge hangon, s párnája alól egy kis érmet elővéve, azt csókjai-val halmozá el. Aztán még egyszer köhögött.

— Gyula! . . . Ida . . . sze . . . ret . . . lek! — rebegé elhaló hangon, s megszűnt szenvedése.

* * * Szép őszi nap van; mintha a nap az elkéséstől félne, oly hévvel süt; lomhán repül az ősz postája, a fekete varju; a bokrok utolsó dalosa, a csíz kettőztetett erővel vesz búcsút a nyártól, s erős hangját lódobogás hallgattatja el.

Egy fiatal nő ragyogó lovagöltözetben vágat tova s utána egy ifju, ki a mint utóléri, kárörömmel mosolyogva mondja:

— Ida grófnő, friss ujságot mondok. Bérczi Kálmán ezelőtt egy felőrával meghalt!

— Kár érte! — válaszolt a grófnő. — Ki fog a télen át a papáékkaal wisthezni?

S elvágattak. . . .

Egy néma szellő leng a csendes berken át s mozgásba hozza az uton összegyűlt faleveleket. . . . S azután csend van újra, néma csend! . . .

Dalestély.

— A „Brassói magyar dalegylet” hangversenye. —

— márcz. 7 én.

»Az estély kezdete — tekintettel a tánczoló közönségre — pontban 8 órakor — ez volt a meghívó utolsó előtti sora.

Nem tudom, miért írta azt oda a t. rendezőség!... Avagy talán próbára akarta tenni a papiros türelmét?!... Mert nem úgy történt, a mint megírta vala az Ur. Nyolcz órából lett kilencz óra, s tekintettel a »tánczoló közönségre« — ekkor kezdetét vette a hangverseny.

A terem zsufolva volt diszes közönséggel, ennyi publikum előtt a dalegylet régen énekelt. — Mikor a zenekar Semiramis nyitányát játszotta, a közönség hullámszerűen mindég nem szünetelt.

Elhangzott a zene, kiléptek daláraink, az új karmester bemutatta magát az első dallal, »Csatadal«.

Vajjon a karmester dícsőségére volt-e választva ezen darab, vagy a tagok erőinek próbára tételére!... Egy dal, melyhez legalább hatvan tagból álló énekhar szücséltetnék s mindazonáltal oly hanganyagot mutatott be itt dalegyletünk, minőt eddig fel sem tételeztünk tőle. S a hanganyag mellett ott volt a praecizitás, mely kitűnő készségre vall.

Mialatt a közönség dícséret után dícsérettel halmozta el törekvő egyetünket, azalatt újból megjelentek ők az emelvénnyel s igen ügyesen énekelték el Schubert »A hársfa« című szerzeményét, melynek magyar szövegét Rápolthy Károly írta.

Az estély fénypontja »A törpék álmódala« volt — magyar szövege Baráczy Sándortól — előadva a női kar által, mely ma először mutatta be magát dalegyletünkkel.

Ezen piéce választásaért elismerés illeti a dalegyletet, mely ma fényes bizonyosságát adta annak, hogy a közönség legnagyobb pártfogását méltán megérdemli.

A külön női kar oly szerencsés ujtás, mely estélyeiknek mindenkor nemcsak előnyére, hanem díszére is fog válni.

Perczekig tartó tapsvihár követte a női kar gyönyörű énekét, melylyel a szív legtitkosabb hurjait érintették. S midőn e kihívásra sem léptek újból az emelvénnyel, másodszor s harmadszor is megújult a tomboló zaj s lelkesedés, mely valóságos tüntetéssé vált, midőn végre valahára — hosszú kérés után — a nők ismételtelen előléptek.

Siri csend volt a teremben, még a máskor anynyit alkalmatlankodó pinczerek is beszűntették működésüket.

A tapsvihár ismét megújult és ismételtelen hangzottak zajos »ujra!« kiáltások, melyek csak akkor szűntek meg, midőn a műkedvelők már elfoglalták helyüket hangszereikkel, hogy egy-egy csinos »Don Juan«-ból s a »Büvös vadászból« való részlettel gyönyörködtessek a közönséget, a mely tapsokban nem fukarkodott.

A hatodik pont: »Dalesokor« a legszebb volt, melyet valaha a brassói magyar dalegylettől hallottunk. — S hogy őszinték legyünk, meg kell vallanunk, hogy ily sikeres előadásra eddig nem tartottuk őket képesnek. — De nemcsak mi tartjuk ezt, hanem a jelenvolt közönség is, mely e dal hatása alatt mintegy új életre ébredt s nem csoda, ha egyrészt tömegesen üdvözölte a dalárokat a mellékteremben, míg másrészt tüntető tapsaival kényszerítette őket az ismétlésre.

Záradékul a vegyes kar énekelt Zimay László »Suhog a szél« című gyönyörű énekét. S ha volt az estélyben valami kifogásolni való, e piéce vala az, mely ámbár szintén nem sikerült rosszul, mindazonáltal hagyott kifogásolni valót hátra.

Okát nem keressük, de reméljük, hogy a karmester ur felismerve a hibát, jövőre ezt elkerülni is fogja. Erre a karmester ur ismert szakértelme és szorgalma jogosan enged remélnünk.

Összegezve immár az egész előadást, két igen fontos dolgot kell konstatálnunk.

Először: a brassói magyar dalegylet oly estélyt rendezett f. hó 7-én, mely zenészeti tekintetben minden eddigi estélyét felülmúlja s ha legutolsó előadásában épen mi róttunk meg egyet-mást, tartozunk azzal a dalegyletnek, hogy ma kijelentsük, miszerint ez okulva a multakon, minden tőle telhető erővel s eszközzel a magyar zene méltó képviselőivé lenni törekedik t. i. városunkban.

Másodszor: konstatálnunk kell, hogy közönségünk felismerve a dalegylet magasztos hivatását, érdeklődést — de még mindég nem a méltán megérdemeltet — kezd tanusítani ennek estélyei iránt.

Ezt a dalegylet jogosan várhatja is közönségünk-től. — Tanárok, tanítók, hivatalnokok, kereskedők és iparosok ők, kik a fárasztó munka után szórakozást, élvezetet a dalban keresnek. — Ez elismerést, ez pártolást érdemel, a mely csak az előadások látogatásában nyilvánulhat. — És mi reméljük is, hogy a brassói

magyar dalegylet néhány ily gyönyörű és minden tekintetben sikerült előadás után teljes virágzásnak induland.

Az előadásnak — a tánczkedvű fiatalság nagy öröme — 10 és fél óra után vége szakadván, a terem kitisztásához fogtak s mire az ember csak kissé széttekintett volna, már huzta a cigány s járta a csárdás. Hej! de jókedvű volt a fiatalság! Nem mondta volna biz senki itt, hogy rosszul mennek az üzletek, nincs kereset.

Volt biz itt kereslete a leányoknak, mert, bár elég volt, mégis folyton keresték őket a fiatalok, — a minek azután csak a reggeli hat óra vetett véget, mikor valaki el találta kiáltani magát: »Kein Sperrgeld már, mehetünk haza.

És elmentek aludni. Bezzeg alhatnak ők, de nekem — nekem még ez sem szabad, mert ha nem akarok elkésni a keddi lapról, meg kell írnom a referátát, különben a szerkesztő ur nem ad máskor pontyajegyet.

Dixi.

Trefort levele.

Trefort Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő nyílt levelet intézi a Magyarországon megjelenő lapok szerkesztőjéhez:

Egyes emberek, valamint egész népek saját bajukat legjobban érezvén s ismervén, mindig azt vélik, hogy a szomszédok ezen bajokban nem szenvednek, — úgy mi magyarok is azt hisszük, hogy bizonyos bajok csak nálunk léteznek, míg azok mindenütt, legalább a nyugati civilizációhoz tartozó országokban megvannak. Egy bajunk van azonban nagyobb mérvben, mint másutt, közgazdasági viszonyaink rosszabbak, szegények vagyunk, s bármit teszünk, mindig ez akadályhoz érkezünk. Legjobban érzem és tapasztalom azt az én tárczámnál, — bármit kezdek, a népiskoláktól a művészetig — mindenütt meg kell állani a fejlődésben a pénzkérdésnél.

Ismétlem, mit számtalanszor mondtam: intelligencia, vagyon és egészség, az kell első sorban Magyarországnak.

Most azonban csak a közgazdaságról és vagyonosodásról akarok szólni, — oly tér, melyen a társadalomnak nagyobb mérvben kell s lehet működni, mint az államnak. Efele indokok birtak rá, hogy néhány barátommal kezdet fogva, a művészeti ipartársulatot indítványozzam. Az ország közgazdasági fejlődése, vagyonosodása oly érdek lévén, mely indenkit érint politikai pártállás, nemzetiség s nyelvkülömbőség nélkül, gondoltam, hogy itt oly terrenumot találunk, melyen valamennyien kezdet fogva működhetünk arra, hogy az ipar terén termeljünk jól s elfogadható áron, s hogy a hazai készítmény iránt szeretetet s érdeklődést ébreszszünk azon meggyőződésben, hogy ez uton egy nagy czélt mozdítunk elő: az ország emelkedését. Nem tudom, nem fogok-e csalódni, de én nem mondok le oly könnyen s hajlandó vagyok minden becsületes eszközhöz folyamodni, hogy célomat — mely nem személyes czél — elérhessem. Ennélfogva van szerencsém a t. szerkesztőséget felkérni, hogy engem, illetőleg az egyetemet, céljaink érvényesítésében támogatni méltóztassék.

E támogatás egyelőre főleg abban állana, hogy a közönséget részvételre az egyetemet s a magyar készítmény iránt buzdítani, körözüvényeinket, felszólításainkat, akár nagyobbak, akár apróbbak, lapjaikban felvenni s a közönség elé hozni méltóztassék, mert ez uton legbiztosabban lehet a közönség figyelmét nemcsak felébreztetni, hanem ébren tartani is; a jó dolognak szokássá kell válni, a szokás nem lévén mulékony, mint a divat, mely keletkezik és elenyészik, mint a szappanbuborék.

Fogadja stb.

Trefort, s. k.

Rendőri jelentés.

A legutóbbi, ez év elejével kiadott rendőri jelentés óta semmi nagyobb feljegyzésre méltó esemény nem fordult elő, kivéve azon nem régiben előfordult »Deákzavargást«, mely a bécsi »Presse«-ben is különféle tulasokkal jelent meg. A mennyiben ezen már eléggé ismert esetet hallgatással mellőzzük, áttérünk másra s szokott módon ismertetjük a kisebb napi rendőri eseményeket.

Josefi Frigyes csontgyűjtő Mausch János bolonyai korcsmájában feltörte a pénzes ládát s a 15 frtnyi tartalmával odább állott. Az illető elfogatván, bevallotta tettét és átadatott a törvényszéknek.

Egy másik longimanus behatolt Czech Katalin ó-brassói mosónő udvarába s onnan 15 frt. értékű fehérneműt esent el. Az eset a mosónőnek egy közeli rokona által fedeztetett fel, a ki szintén mosónő. Ennek adta át a tolvaj a fehérneműket mosás végett ki az esetet feljelentvén, a tettes elfogatott s az illetékes bünyfenyilő hatóságnak adatott át.

Február 22-én az »Albina« bank képviselője Sorescu Oktavian jelentést tett a rendőrségnél, hogy törkösi lakos Jepure, Papp János álnév alatt az Albínától 300 frtnyi kölcsönt csaló uton felvett s ezen tett elkövetése után két barna-vörös lóval Románia felé vette útját s kereket oldott. Papp alias Jepure távirati uton köröztetett, de mindedig nem sikerült őt kézre keríteni.

Az elmúlt évek egyikében az Aronsohn családnak a helybeli izraelita temetőben lévő családi sírboltját ismeretlen tettesek — kiket, mindedig nem sikerült ki-puhatolni — feltörték. A szerencsétlen betörők úgy látszik nem tudták azt, hogy a halottak — kiket ők meglöpni akartak — czélszerűbbnek látták földi javaiat hátrahagyni, semhogy magukkal vinnék a menyországba.

Február 2-án Kati György két éves fia egy forró vízzel telt üstbe esett és nyert égési sebek következtében rövid idő múlva meghalt. A törvényszék által foganatosított vizsgálat bűnös szándékot — t. i. a szülők részéről — nem deríthetett ki.

Ravasz István cipészinas megúván életét, febr. 11-en egy pisztolylövéssel véget vetett annak.

Néhány nap előtt azon hir keringett a városban, hogy egy dühös kutya több más kutyát, sőt embereket is megmárt volna. A közönség megnyugtató tudatjuk, hogy egy gyanus kutya elfogatott ugyan, de a bonezolás kiderítette, hogy az ebdühnek nyomai sem voltak jelen az állatnál.

Záradékul vegyünk még egy tréfás eseményt is, mely néhány nap előtt történt városunkban.

Egy budapesti szabómester, csinosságra s eleganciára nézve élő mintakártya, a napokban városunkba érkezvén, itt csinos minták s kész munkák bemutatása által akart tért hódítani. — Azonban ez vesztére történt. — Néhány helybeli szabósegéd nesztét veszi a dolognak, tanácskozik s ad hoc azon határozatot hozza, hogy az ipset ártalmatlanná kell tenni, s ez által a helyi ipart megvédeni. A szót tett követi, tömörülnek s csoportosan emberünk szállása, a »Bukarest« szálloda elé vonulnak, ostromállapotba helyezvén azt. — Szabómesterünket elfogta a halálos félelem, midőn azon alternativa előtt állott, hogy vagy rögtön visszautazik Budapestre, vagy pedig az ostromlóknak kiszolgáltatja magát, hogy azok ítéljenek fölötte. — De biz neki egyik feltétel sem kedvezett s már-már vesztve érezte magát, midőn a legválságosabb perczen, — épen akkor, mikor az ellenség rohamot akart intézni — az isteni gondviselés egy nemtőt küld számára, még pedig a szálloda-tulajdonos neje személyében, a kinek érelyes, bátor fellépése által sikerült vendégét és szállodáját a fenyegető veszélytől megmenteni; — miáltal megmentette a halálos félelmet kiállott szabót a sülyedéstől vagy gráva kapitulációtól.

Az utójáték a városkapitányság hivatalos helyiségében játszódott le. — A legyőzött harcziás szellemű ellenség a kapitányság elé került, a honnan azután — nem isteni — hanem emberi megmosatás után azon utasítással bocsátattott el, hogy a helyi varrótü létkérdésének veszélyeztetése ellen az illetékes iparhatóságnál keressen menedéket, vagy segílyt.

Helyi és vidéki hírek.

2500 pár czizmára kaptak helybeli czizmadiaink a honv. minisztértől egyelőre megbízatást. Ime a kezdet! — Az ügyre jövőre terjedelmes cikkben visszatérünk.

Magyar történetet fognak ezentul tanítani a román középtanodákban. A közoktatásügyi miniszter intézkedett már, hogy dr. Kiss Áron jeles tankönyve lefordíttassék. A mű legközelebb kikerül az egyetemi nyomdából, a hol államköltségen nyomatik; a mű 9 iv terjedelmű s mégis csak 30 kr. Czime: »Istoria Ungariei«, fordította Feneşean Artemie tanár. A tanárok s tanítók részére külön vezérkönyv is fog megjelenni. — A miniszter ur ezen eljárása nem szorul dícséretre.

Márczius 15-ikét a brassói iparos ifjak egylete szerény házi ünnepélylyel fogja megtartani. Az ünnepély műsora lapunk jövő számában fog megjelenni.

Halálozás. Killyéni Endre polgári iskolai tanárt, közügyeink egyik lelkes harcziását, a »brassói magyar dalegylet« fíradhatatlan elnökét nagy csapás érte. Egyetlen kis fia folyó hó 9-én tüdőgyulladás következtében meghalt. A jobb létre szenderült kised temetése f. hó 11-én délután 3 órakor leend az ev. ref. temető halottas házából, melyen, mint értesülünk, a dalegylet s az iparos ifjak egylete testületileg jelenik meg.

Örülés. Laczkó kapitánysági őrmester 34 éves fián az elmebetegség jelei mutatkozván, a beteget m. szombaton a n.-szebeni kórházba szállították.

Felolvasás. Vasárnap d. e. 10¹/₂ órakor a szász nevelő-intézet alapja javára dr. Fabriczius Ágost orvos a leányiskola nagy termében igen szép felolvasást tartott. Tárnya volt: „Haladások az orvosi tudomány terén.” A felolvasást nagy számu intelligens és díszes közönség hallgatta, melynek nevében az egyesület elnöke köszönetet mondott a derék felolvasónak.

A helybeli iparos ifjak önképző egyletében vasárnap Boros Árpád szavalta Czuczor Gergely »Riadó«-ját, Kovács Géza szavalta: »A mai fiatalsághoz« Illési Györgytől; Kriza Áron szavalta volt: »A táblalábíró« Petőfítől. Végül Siklódi tanár ur tartott előadást »A fáról.«

Kiállítás. A hosszufalusi faragászati iskola által a kiállításra küldött 200 tárgyat Brassóból mintegy 300 vendég nézte meg, kik mindannyian a legnagyobb meglepéssel jöttek el onnan. — Lapunk jövő számaiban ismertetni is fogjuk ezen iskolánkat.

Az erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület előkészítő-bizottsága 6-án délután 5 órakor dr. Haller Károly polgármester elnökle alatt tartott ülésében vette tárgyatás alá az alapszabálytervezetet. Ugyanekkor elhatározta a gyűlés, hogy arra, miszerint az alakuló-közgyűlés márczius 15-én megtartathassék, az idő nagyon rövid, s nem remélhető, hogy ez idő alatt a vasuti kedvezmény a résztvevők számára kieszközölthessék. De másfelől a főispánok és a meghívandó országgy. képviselők és hírlapírók ez idő szerint igen el vannak foglalva, holott pedig megjelenésekre nagy szükség van. Azért abban állapodott meg a bizottság, hogy a közgyűlés a husvéti ünnepeket követő vasárnapon, ápril 12-én tartassék meg, a vigadó nagy termében.

Gróf Bethlen Polyxenát. Kolozsváron 6-án az utcán szélhűdés érte, melynek következtében nemsokára meghalt. A váratlan eset Kolozsváron általános részvételt keltett.

Bányaszerencsétlenség. Borzasztó bányaszerencsétlenség történt, csütörtökön hajnalban a karvini kőszénbányában mely, 130 munkást ragadt el. A szerencsétlenség csütörtökön hajnali fél 2 órakor történt Larisch Henrik gróf karvini (Szilézia) kőszénbányájának János-tárnájában. Csütörtök este 10 órakor 133 bányász ment le a tárnába és reggel 2 órakor megtörtént a robbanás, melynek folytán 120 bányászt temetett el a lezuhanó kőzet és gerendázat.

Örült a képviselőházban. A képviselőház 7-iki ülését izgalmas jelenet zavarta meg. Gulácsy Dezső beszéde közben az elnöki emelvény fölött levő karzatton egy ember hevesen gesztikulált és hangos megjegyzéseket tett. Midőn pedig a szónok leült, emberünk felugrott s harsány hangon kiáltotta: „Zsidók takarodjatok ki a nemzet házából! Ha ti a Krisztust sárba tiporjátok, mi is úgy fogunk veletek tenni!” stb. A képviselők és a karzati közönség közt általános konsternáció. „Örült! Háznagy!” kiabálták a képviselők s mindenki a rendzavarót nézte, ki ezalatt a korláton át az ifjuság karzatára akarta magát dobni, miben azonban a közelében állók megakadályozták. Most valószínű küzdelem támadt a dühöngő örült és megfélemezők között. Végre a háznagy rendeltére rendőrök ragadták meg s a tereméből kihurcolták. Az elnök csöngetett, a képviselők helyeikre mentek s a helyreállt csöndben Mocsáry Lajos megkezdte beszédét. A rendőrök az örültet a józsefvárosi kapitánysághoz viték, hol kitünt, hogy az illető Duhony János mezőkövesdi 40 éves cipésmester.

Váltóhamisítás Kassán. Sprenger Béla, vasuti dijnok Kassán, 2899 frt értékű váltókat hamisított s azokra pénzt vett fel a kassai pénztézeteknél. Sprengert elfogták. A hamisításokat bevallotta.

Hajó-katasztrófa. A „Tonquin” francia hajó, mely Cardifból Marseillebe vitorlázott, hogy ott csapókat vegyen fel 7-én Malagánál összeütközött egy másik francia hajóval s úgy megsérült, hogy azonnal elsüllyedt. A „Tonquin” kapitánya és huszonhárom ember ott veszett a tengerbe, harmincnyolc embert sikerült megmenteni

Amerikai házasság Debreczenben. Debreczenben a napokban oly házasság történt, mely a regényekben is ritkítja pártját. Goldstein debreczeni keresett szobafestőnek egyik fiatal rokona ezelőtt 14 évvel Amerikába ment szerencsét próbálni. A szerencse kedvezett is neki folytonosan, úgy hogy most bátran mehet neki a számlák tömegének, mikkel egy asszony szokta megterhelni a háztartást. Az amerikai lányok azonban úgy látszik nem nyerték meg tetszését. Visszaemlékezett tehát, hogy Goldsteinnak akkortájtban, mikor ő mint 18 éves ifjú az újvilágba ment, volt egy szép 4 éves leánykája. A leány — így gondolkozott tovább — azóta viruló hajdonná fejelett. Kapta tehát magát, levelet írt Goldsteinnak, melyhez mellékelte arcképét, előadta vagyoni állását, Gizellát, kinek nevére még emlekezett, megkérte. A leánynak az arckép megtetszett, következett még néhány levélváltás és tegnapelőtt Debreczenben a menyegzői lakoma meg is tartott, a — völegény nélkül. A leány atyja Hamburgig kíséri onnan pedig egyedül megy New-Yorkba ismeretlen völegénye karjaiba. Ez expedíció nem csekély vállalkozási szellemről tanuskodik.

Irodalom.

Római világ — művelődéstörténeti rajzok a császárság fénykorából. Friedländer, Jung, Bender és mások nyomán átdolgozta Dr. Bozók Alajos jogakadémiai tanár. Ráth Mór jeles kiadónk ezen kiadványának 6-ik füzetét vettük, ára 60 kr. A nagyérdékű munka ezen füzeté a rómainak utazását és nyilvános játékeit tartalmazza. Vonzó irány, gyönyörű előadás és mély értelem jellemzik ezen gyönyörű művet, a mely irodalmunknak csak diszére fog válni. — A füzetekhez igen szép illusztrációk vannak csatolva.

A Ráth Károly által szerkesztett »Kiállítási Lapok« 30-ik száma következő tartalommal jelent meg:

A kiállítási tárgyak beszállítása. A budapesti h. bizottság beadványa a beszállítás budgetje. — Szabályzat a czimkéblák használatára nézve. — Szabálytervezet a kiállítási területen rendszeresítendő orvosi szolgálat tárgyában. — Jelentés a miskolci kerületi bizottság működéséről. Körlevél a helyi a bizottságok teendőire vonatkozólag.

„A polgárháború-felől” czímmel röpirat jelent meg, mely megtámadja a mágásokat, papokat, demagógokat és reakzionáriusokat. A röpiratot írta Cajus Gracchus. Ára 80 kr. Kapható minden könyvkereskedésben,

Közgazdaság.

A vasutak és a hazai ipar.

Lapunk mult számában tárgyaltuk ezen iparunkat igen közelről érdeklő ügyet. S most azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy közölhetjük a külföldről behozott cikkeket részletesen, a mivel — azt hisszük — iparosainknak jó szolgálatot teszünk.

A kimutatás következő:

1882-ben külföldről behozott: Vizhatlan mész 15,451 frt értékben, oltatlan fali mész 4137, portlandi ragacs-mész 3011, égetett faltégla 12,793, lapos fedőtégla 804, különféle talpfák 203,365, bessemer aczélsin 2,376,530, fősín bessemer aczélsin 1541. Sinszék, hosszú, 400. alátétlemez 53,039, kazánlemez 29,410, heveder 73,053 hevedercsavar 44,855, szorító-csavar 1308, ágytok 956 frt értékben, sinszeg 85,769, kockaszén 348, aknaszén 90,470, aprószén 123,594, pamutisztító 244, szurokfáklya 3, gyapotfonal 2180, ásványkenő-olaj 10,541, faolaj 6662, lámpaolaj (repcze) 69,277, lenolaj 21,678, terpentinelaj 11,043 tüzesövek (sárgarézéből) 206,345, csövek vörösrézéből 108,681, forr-csövek aczélsin 1,989, kupok vörösrézéből 20,102, bádóg vörösrézéből 17,447, vörösrézlemez 194,042, vörösrézhuza 3,576, vörösréz rudakban 60,119, sárgarézhuza 12,151, sárgarézhuza 2,402, bádóg horgany 9,715, bádóg aczélsin 446, ólomzár 7,846, darabos ólomzár 294, aczél, angol, szerszám, öntött 552, aczél-rugany, lapos, öntött 48,133, aczélszerszám, öntött 10 710, bessemer aczél 14,992, innerbergi 355, aczél-

cseleny 6,203, aczél, öntött rugó, bordás 19,694, csiga-rugó 5,791, bádóg, fehér 2,667, bádógvas 20,670, bádógtető 6,433, bádógtál 3,030, kerékváz 9,358, bádóg bordás vas 12,601, vasbádóglemez 18,647, pántvas 208, gömbölyű vas 32,481, lapos vas 16,220, ráczvas 2348, szögvas 7895, kidolgozott öntött vas 90,162, vassodrony 9085, kérg öntött kerék 2365, vaskerek (kovácsolt csillag) 29,514, keréktalp öntött aczélsin 77,169, keréktalp bessemer aczélsin 45,606, kerégon-tött keresztelés 133, teljesen felszerelt keresztelés 6866, hordrugó 15,574, rostélyvas 889, tengelyek bessemer aczélsin 36,437, tengelyek öntött 1454, csavarház 228, csavarház 10 milliméter átmérőjű 1162, csavarház 8,5 milliméter átmérőjű 8,48 csavarház 13 milliméter átmérőjű 14,101, csavarház 16 milliméter átmérőjű 2382, csavarház 18 milliméter átmérőjű 1495, csavar különféle méretű 14,821, teljes csavarkapcsolat 3891, olajfestékek 2969, fénymáz, simító 19,713 kocsifénymáz, finom 10,208, legfinomabb fénymáz 6,117, lenolaj kenőceze 15,211, száritó-kenőceze 21,490, száraz festéklő 23,111, fényes bőr 206, fuvó bőr 271, özbőr 761, samischbőr 142, talpbőr 945, zöldbőr 6,133, zöld bakbőr 14,151, szattyán zöldbőr 3911, szattyán fekete-bőr 24, gépszijbőr 20,166, távirai anyagok 17,349, papírszalag 1,768, irodai anyagok 13,411, papírneműek 71,097, Galaud-féle közepanyag 450, ugyanaz horgany-réz 653, vörösréz végelem 290, rézgálicz 27,585 karbolsav 5,984, ruggyanta betét 5,666, ruggyanta gyűrű 34,272, ruggyanta lemez 4,708, ruggyanta tömlő 8,053, attila I. osztályu 3,135, attila II. osztályu 1,945, attila III. osztályu 395, irha-suba 27,619, posztóköpeny bundabéllel 12,284, nyári köpeny 19,136, daróczköpeny 7,637, posztónadrág I. osztályu 12,031, posztónadrág II. oszt. 15,429, nyári sapka I. oszt. 1,291, nyári sapka II. oszt. 1,107, nyári sapka III. oszt. 1284, nyári sapka IV. oszt. 2081, téli sapka I. oszt. 2192, téli sapka II. oszt. 2096, gyapju-zubbony 12,659, vászon-zubbony 6018, hegyes csákány 2640, kapa 971, földhányó lapát 5523, hólapát vasból 3659, ásólapát 593, közönséges vasalt taliga 4484, szénkosár nádfonatból 1658, pokrócz kocsiba, zöld 393, takaróponyva 33,384 forint értékben, takaróponyva kátrányozott 288, takaróponyva kocsifedő 17,396, padló nyárfából 6577, padló deszkák a) b) c) 52,795, puha deszka 85,811, deszka tölgyfából 245, ecselet kender 431, orosz kender 14,129, kender-tömlő 4,562, kender ruggyanta betét-el 3942, kenderkötél 1465, vónó kötelsodrony 5471, turbine 2871, tekercs-ón 8094, kalapács, ültető 122, lámpás, kézijelző 233, lámpahengerek 6820, ütköző tok 3759, váltótárcza 19,689, különféle fák 33,906 szalmagyékény 1538, kavics 21,518, terméskő 10,084, kocsik kerékpár 174,277, különféle tárgyak 25,475, plüsch vörös és barna 8255, reszelők 3589, hajtányok 7185, tölgyfa 2623, tölgyfa padlódeszka 6596, luczfényő padlódeszka 3365 frt. értékben. E tételek összege felülhaladja a 8³/₁₀ millió forintot.

Mit kellene tehát tenni, hogy a külföldről való importot ellensúlyozzuk, csökkentjük? . . Ez igen egyszerű. Oly szükségletek fedezésénél, melyeket a honi ipar is versenyképesen előállít, ki kellene zárni a külföldiek pályázatát. — Ez a legegyszerűbb, de legbiztosabb mód.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 márczius hó 10-én.

Román papírpénz	à 20 frankos	8.86 vétel	8.90 eladás.
„	ezüstpénz	à 20	8.80 „ 8.85 „
Napoleon d'or	(aranypénz)	„	9.77 „ 9.79 „
Török lira	„	11.05	„ 11.07 „
Orosz imperial	„	10.03	„ 10.05 „
Arany	„	5.70	„ 5.73 „
Orosz papírrubel	„	128.—	„ 129.— „

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

179. számhoz
1885.

(53) 1—*

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi köz- munka- és közlekedésügyi miniszterium az 1885-ik évi február hó 11-dikén kelt 4706. számú rendeletével a Borszék-oláh-topliczai hadászati uton lévő földmunka, műtárgyak, kerékvetők, kövezés, kavicsolás és támfal helyreállítását engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1885-ik évi márczius hó 21-ik napjának délelőtti 10 órájára a csikmegyei magy. kir. állam-építészeti hivatal helyiségében tartandó

zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. —

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel, 4540 forinttal ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett — csikmegyei — magyar királyi államépítészeti hivatalnál — Csik-Szeredában — a rendes hivatalos

órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Csik-Szeredán, 1885. év február hó 25-én.

A csikmegyei m. kir. építészeti hivatal.

Egy szép nagy üzlethelyiség

a főtéren

kedvező feltételek mellett folyó évi ápril hó 24-étől kezdve kiadó. — Értekezhetni

RÁTH ZSIGMOND-nál

Lensor, 26. szám.

(44) 5 6

Pillis Mihály

kőműves mester,

ajánlja magát

a nagyérdemű t. közönségnek

akármely kőműves munkát elvállalni

a legjutányosabb áron.

Minden végrehajtott munkáknak jóságáért és szilárdságáért kezességet vállal.

Lakása: Brassó, Bolonya 363. szám alatt.